

Υπάρχει φιλελληνισμός σήμερα;

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Στις 19 Απριλίου τιμούμε, σ' όλη την Ελλάδα, την ημέρα «Ημέρα Φιλελληνισμού και Διεθνούς Αλληλεγγύης», ύστερα από την καθιέρωση της από την Ελληνική Πολιτεία με Προεδρικό Διάταγμα. Το μήνυμα τη ημέρας αυτής είναι πολυδιάστατο. Έχει και σήμερα ιδιαίτερη αξία, που η χώρα μας δοκιμάζεται και η κοινωνία μας είναι αντιμέτωπη με οξύτατα προβλήματα.

Μπορούμε να μιλήσουμε όχι μόνο για το χθες, αλλά και για το σήμερα και το αύριο. Τα προβλήματα που κυριαρχούν στο σημερινό κόσμο και στην περιοχή μας, η πολυδιάστατη κρίση που ζουν οι κοινωνίες και το διεθνές σύστημα, φέρνουν έντονα στο προσκήνιο τις ιδέες και τις αξίες που εξέφρασε και υπηρέτησε ο Αόρδος Βύρων με τις ιδέες και την ποίηση του αλλά και με τον θάνατο του στο πολιορκημένο Μεσολόγγι, στις 19 Απριλίου 1824.

Καλούμαστε να τιμήσουμε το κίνημα των φιλελλήνων, ένα μεγάλο κίνημα διεθνούς αλληλεγγύης με τους επαναστατημένους Έλληνες του 1821, το οποίο έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην θετική έκβαση του αγώνα για την ελευθερία και την ανεξαρτησία της Ελλάδας. Καλούμαστε να τιμήσουμε τον κορυφαίο των φιλελλήνων, Λόρδο Βύρωνα και τα 200 χρόνια από το πρώτο ταξίδι του στην Ελλάδα.

Καλούμαστε να θυμηθούμε ότι ο Λόρδος Βύρων εξέφρασε το πνεύμα της αντίστασης κατά των ισχυρών της εποχής του. Οτι αγωνίστηκε για τα ανθρώπινα δικαιώματα, με χαρακτηριστικότερη την αντίθεσή του από το βήμα της Βουλής των Λόρδων (27-2-1812) σε νόμο που προέβλεπε τη θανατική ποινή για εξεγερμένους κλωστοϋφαντουργούς του Νότιγχαμ, οι οποίοι κατέστρεφαν τις μηχανές που τους καταδίκάζαν σε ανεργία. Ότι ισχυρότατη αναδύεται μέσα από το έργο του η αγάπη για τη Φύση και την προστασία της. Να θυμηθούμε, τέλος, ότι πρώτος ο Μπάιρον από το 1810 ύψωσε τη φωνή του, κατά της λεηλασίας του Παρθενώνα από τον Έλγιν.

Η μνήμη του Λόρδου Βύρωνα παραμένει ζωντανή και τα μηνύματα που τη συνοδεύουν εξαιρετικά επίκαιρα. Γιατί οι εξελίξεις που συντελούνται στον κόσμο και ιδιαίτερα στην ευρύτερη περιοχή μας, φέρνουν έντονα στο προσκήνιο τις ιδέες και τις αξίες που εξέφρασε και υπηρέτησε ο μεγάλος ποιητής και κορυφαίος φιλέλληνας.

«Νους φωτεινός», κατά τον Γκαίτε, «θερμός και αγέρωχος αγωνιστής της ελευθερίας των λαών», κατά τον Γκόρκι, «ποιητική ιδιοφυΐα, αλλά και διάνοια πολιτική», κατά τον Ελευθέριο Βενιζέλο, ο Λόρδος Βύρων αναδείχθηκε σε βάρδο της ελευθερίας και σε κορυφαίο εκπρόσωπο του πνεύματος της αντίστασης κατά

των ισχυρών της εποχής του. Αγωνίσθηκε και θυσιάστηκε για την εθνική ανεξαρτησία της Ελλάδας και ταυτόχρονα απέδιδε στον εαυτό του τον τίτλο «πολίτης του κόσμου».

«Ο Λόρδος Βύρωνας ήταν ένας κορυφαίος φιλέλληνας που έζησε και δημιούργησε ως ποιητής. Το ιδεώδες της υψηλής ελευθερίας ήταν το κίνητρο του για να ταυτιστεί με την ελληνική επανάσταση» .«Ήταν ένα πνεύμα αληθινής ελευθερίας γιατί πίστευε ότι αυτή έρχεται μέσα από την παιδεία. Αγωνίστηκε για την ελευθερία στην Ελλάδα, γιατί πίστευε στην ελευθερία σε όλο τον κόσμο.

Έζησε μόλις 36 χρόνια, αλλά άφησε πίσω του σπουδαίο έργο. Όλα όσα έπραξε δεν θα ήταν τα ίδια αν δεν τα είχε πράξει ένας ποιητής του αναστήματος του. Αυτόν

τον Μπάϊρον έχουμε πηγή έμπνευσης και θέλουμε να γνωρίσει και η νέα γενιά της πατρίδας μας. Θέλουμε τον Μπάϊρον «μπροστάρη» σε πολλούς από τους σημερινούς μας αγώνες.

Συνδυάζοντας τον φιλελληνισμό με την υπεράσπιση οικουμενικών αξιών, ο Λόρδος Βύρων μας άφησε μια ανεκτίμητη κληρονομιά, που μπορεί και πρέπει να αξιοποιηθεί στους σύγχρονους αγώνες για την ελευθερία και τα ανθρώπινα δικαιώματα^ τον εκδημοκρατισμό και τον εξανθρωπισμό των διεθνών σχέσεων, αλλά και για τη διαμόρφωση των αντιλήψεων μας για τη θέση και το ρόλο της χώρας μας στα Βαλκάνια, στην Ευρώπη και τον κόσμο.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, η επέτειος του θανάτου του (19 Απριλίου) ορίστηκε ως «Ημέρα Φιλελληνισμού και Διεθνούς Αλληλεγγύης». Να εορτάζεται επίσης στη χώρα μας και στον Ελληνισμό της Διασποράς. Η απόφαση αυτή ελήφθη ύστερα από τη σχετική πρόταση του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων κ. Δημήτρη Σιούφα προς τον αρμόδιο Υπουργό Εσωτερικών κ. Προκοπή Παυλόπουλο.

Ο όρος φιλελληνισμός είναι πολύ πιο παλιός απ' ό,τι φανταζόμαστε. Στην αρχαιότητα, ονομάζονταν φιλέλληνες βασιλείς, προστάτες ή φίλοι των Ελλήνων, καθώς και όσοι φρόντιζαν για την εθνική ενότητα ή έδειχναν ενδιαφέρον για τον αγώνα των Ελλήνων κατά των Περσών.

Στα σκοτεινά χρόνια του Μεσαίωνα ονομάζονταν φιλέλληνες οι θαυμαστές της αρχαιότητας γενικά, ενώ φτάνοντας στην Αναγέννηση, όταν οι επιστήμες και οι τέχνες αρχίζουν να ακμάζουν, ο φιλελληνισμός θα αποκτήσει και άλλες διαστάσεις.

Το 19ο αιώνα οι αρχαίες ελληνικές σπουδές γίνονται της μόδας, πολλοί περιηγητές έρχονται να επισκεφθούν τη σκλαβωμένη χώρα μας, ενώ. οργανώνονται δημοσιογραφικές εκστρατείες υπέρ της αγωνιζόμενης Ελλάδας. Ο Τύπος υποστηρίζει ανοιχτά τον Αγώνα, αλλά και στη ζωγραφική, τη γλυπτική, τις λιθογραφίες, τη λογοτεχνία, την ποίηση η εξεγερμένη Ελλάδα κατέχει πρωταγωνιστικό ρόλο.

Ο μεγάλος Γάλλος λογοτέχνης και οραματιστής Βίκτωρ Ουγκώ, με τους επαναστατικούς του στίχους ξεσηκώνει τη φιλελεύθερη Γαλλία υπέρ του ελληνικού απελευθερωτικού αγώνα, ενώ στη Γερμανία ο Γκαίτε, ο Σίλλερ, αλλά και ο Μίλλερ, συγκλονίζουν τον σκεπτόμενο κόσμο της διάνοησης με τους φιλελληνικούς τους στίχους.

Παράλληλα, τα φιλελληνικά κινήματα ξεφυτρώνουν σαν μανιτάρια στις διάφορες χώρες, όχι μόνο με τη μορφή της Τέχνης αλλά και με χρηματική υποστήριξη του ένοπλου αγώνα. Σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις ιδρύονται τα Ελληνικά Κομιτάτα,

που συντονίζουν τις φιλελληνικές ενέργειες και διοργανώνουν εράνους υπέρ της χώρας μας. Επιφανείς προσωπικότητες απ' όλον τον κόσμο θα βάλουν το λιθαράκι τους στον απελευθερωτικό αγώνα.

Και επειδή η εθνεγερσία δεν έχει ανάγκη μόνο από τη γραφίδα, αλλά και το σπαθί, η ανάγκη των όπλων γίνεται ολοένα και επιτακτικότερη. Ιδιώτες οπλοποιοί κυρίως, από τη Λιέγη του Βελγίου, προμηθεύουν τους επαναστάτες με όπλα και πληρώνονται από δάνεια που συνάπτουν οι Έλληνες την εποχή εκείνη, αλλά και από εράνους των απόδημων Ελλήνων και των φιλελληνικών κοιμιτάτων. Πυρομαχικά, όπλα και φάρμακα επίσης προμηθεύεται η χώρα μας και από την Πολωνία.

Ο φιλελληνισμός, πάντως, έχει πάψει πια να αποτελεί απλή προέκταση της αρχαιολατρίας, αλλά ταυτόχρονα ενσωματώνει και μια έντονη διαμαρτυρία απέναντι στις συντηρητικές και καταπιεστικές κυβερνήσεις της Ευρώπης, που δεν είναι καθόλου ευνοϊκά διατεθειμένες απέναντι στα απελευθερωτικά κινήματα και τις δημοκρατικές διαδικασίες.

Χρόνια αργότερα, στον σκοτεινό εφιάλτη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, όπου η ανθρωπότητα δοκιμάζεται σκληρά, αλλά η Ελλάδα αρνείται πεισματικά την υποταγή στους Ιταλούς, διθύραμβοι θαυμασμού και συμπάθειας για τη λιλιπούτεια χώρα μας αναζωπυρώνουν τον ξεχασμένο Φιλελληνισμό.

Τελειώνοντας το οδοιπορικό μας μέσα στο χρόνο, ας αναρωτηθούμε: υπάρχει φιλελληνισμός σήμερα; Την απάντηση θα μας δώσει ο καθηγητής του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης, κ. Παύλος Τζερμιάς σε παλαιότερη συνέντευξή του: «Ο μόνος τρόπος να ανανεώσουμε τον φιλελληνισμό, ώστε να περάσουμε από τον παραδοσιακό, τον κλασσικό φιλελληνισμό – που, να το πούμε έτσι χτυπητά έχει πεθάνει – στο νέο φιλελληνισμό, είναι να ανανεώσουμε, να διευρύνουμε το περιεχόμενο των νεοελληνικών σπουδών στο εξωτερικό.»

Ας σημειωθεί τέλος, ότι ο Φιλελληνισμός δεν είναι απλά μια ιδεολογία, ένα ρεύμα ή ένα κίνημα. Είναι μια ολόκληρη στάση ζωής. Στον 21ο αιώνα, ο Φιλελληνισμός εμφανίζεται και πάλι έντονος και εξαπλώνεται ολοένα και περισσότερο, φτάνοντας ως τις πιο απομακρυσμένες χώρες στα πέρατα του κόσμου. Ας εκμεταλλευτούμε προς όφελος μας την εύνοια αυτή των απανταχού φίλων της Ελλάδας και ας σταθούμε αντάξιοι της. Έχουμε πολλά να κερδίσουμε. Αρκεί να αποδείξουμε ότι πραγματικά αξίζουμε τη φιλία τους.